

Висновок. Таким чином, сприйняття живопису – педагогічний засіб емоційно-естетичного розвитку дошкільників, що дозволяє кожній дитині відчувати настрій художника, пережити естетичні почуття, виразити власні емоції та особистісно-оцінне ставлення, розкрити внутрішній потенціал, збагатити уявлення та розвинути творчі здібності дітей дошкільного віку. Використання художньо-творчих ігрових технологій сприйняття творів живопису на заняттях з малювання забезпечує високий рівень мотивації, активізацію емоційно-почуттєвої сфери дошкільників, викликає позитивний емоційний стан, стимулює розвиток творчих здібностей, створює умови для успішної соціалізації особистості.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А. М. Богуш – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Барановська І., Мозгальова Н. Українські народні традиції як засіб виховання дітей дошкільного віку // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки. Випуск 152, 2017. – С. 20-24
3. Неменский Б.М. Мудрость красоты. О проблемах эстетического образования / Б.М. Неменский. – М.: Просвещение, 1987. – 255 с.
4. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: Підручник [Текст] / За заг. ред. Г.В. Сухорукової. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 21-100. Даниэль С.М. Искусство видеть / С.М. Даниэль. – Л.: Искусство, 1990. – 223 с.
5. Шульга Л. М. Барвіста радість (Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку на заняттях із малювання): Методичний посібник / Л. М. Шульга. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2012. – 280 с.

О.А. Шикирінська,
канд. пед. наук, старший викладач
кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

КОЛЕКТИВНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ МУЗИКУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних напрямів розвитку системи вищої освіти України, затверджених низкою державних документів, є підготовка освічених, творчих, конкурентоспроможних на сучасному ринку праці кваліфікованих фахівців-педагогів, спроможних забезпечити гармонійний і різнобічний розвиток підростаючого покоління. Професійна підготовка майбутнього вчителя початкових класів є необхідною передумовою його успішної педагогічної діяльності, яка формується відповідно до вимог

Державного стандарту вищої освіти України і передбачає, зокрема, мистецьку підготовку, а відтак й формування музично-виконавської майстерності.

Аналіз попередніх досліджень. У працях сучасних українських науковців значна увага приділяється проблемам формування творчого мислення в мистецькій діяльності (Н.Батюк, Х.Василькевич, І.Карпенко, Н.Фунтикова та ін.); творчих здібностей у художньо-масових формах діяльності (М.Алейніков, О.Аліксійчук, О.Борисова, В.Рагозіна, Л.Руденко та ін.); позакласної роботи в організації музичного дозвілля школярів (А.Болгарський, Б.Брилін). Формування музично-виконавської майстерності майбутніх учителів початкових класів також привертає увагу вчених. Зокрема, досліджено особливості підготовки студентів до створення вокальних колективів (Л.Безбородова), залучення школярів до класичної музики (Л.Кожевнікова). Водночас проблема музично-освітньої діяльності засобами колективно-інструментального музикування, розвитку відповідних умінь у студентів мистецьких спеціальностей педагогічних університетів залишилася поза увагою науковців.

Мета статті полягає у дослідженні й розгляді ролі колективно-інструментального музикування у формуванні музично-виконавської майстерності майбутніх учителів початкових класів

Виклад основного матеріалу. У структурі освіти особлива роль належить початковій освіті. Процес фахової підготовки майбутнього вчителя початкових класів повинен забезпечити належний рівень його професійної компетентності, адже головною місією вчителя початкових класів є стати для дитини провідником у світ науки та мистецтва. Важливим чинником безперервного духовного розвитку, естетичної та загальної культури молодших школярів, гуманізації та гуманітаризації освітнього процесу є вивчення предметів художньо-естетичного циклу в системі початкової освіти. Організація шкільної художньо-естетичної освіти має бути спрямована на формування в учнів загальних естетичних понять, набуття ними певної системи знань, умінь і навичок у сфері мистецтва, що мають скеровувати особистість на самопізнання й саморозвиток, виховувати естетичне ставлення до дійсності, високі духовні ідеали та художній смак. Мистецтво у цьому сенсі є могутнім і незамінним засобом формування культурної особистості учнів.

У музично-виховному процесі особлива роль належить організованим формам залучення учнів до інструментального музикування. У зв'язку з цим виникла необхідність виконання таких важливих завдань, як забезпечення належних умов для повноцінного функціонування освітнього процесу та якісного розвитку музично-виконавської майстерності учасників інструментального колективу.

Колективно-інструментальне музикування вимагає від дітей відповідної практичної підготовки і належних теоретичних знань. При цьому слід підбирати музичний репертуар з нескладним ритмом та мелодією, які швидко запам'ятовуються і не будуть складними для відтворення дітьми. Це можуть бути пісні відомих українських композиторів, пісні з мультфільмів, обробки

народних пісень, які виконують ще й виховну функцію: виховують любов до мистецтва, українського фольклору, повагу до українських традицій та звичаїв, поглиблюють знання про історію нашої культури та батьківщини взагалі.

При виборі репертуару для колективно-інструментального музикування молодшими школярами необхідно враховувати виконавські можливості дітей. Діапазони мелодій повинні бути невеликими, а самі мелодії побудовані на поступенних ходах або невеликих інтервалах з повторюваними оборотами; фактура повинна бути досить прозорою, ритмічні малюнки нескладними (переважно остинатні ритми, тобто багаторазово повторювані ритмічні обороти). Якщо динаміка розвитку музичних образів вимагає зміни їхнього характеру, то ці зміни мають бути дуже чітким (форте-піано). Рекомендується використовувати для музикування інструментальні п'єси, написані у формі варіацій, або пісні з варіаційної обробкою.

Формування музично-виконавської майстерності студентів зумовлюється взаємодією таких мотивів, як усвідомлення соціальної значущості колективної музичної діяльності серед дітей в період розбудови національної культури та соціальної затребуваності знань, умінь і навичок, сформованих у процесі навчальної підготовки, а також можливість досягнення життєвого успіху на основі мистецької компетентності, професійного удосконалення в процесі оволодіння уміннями і навичками інструментального музикування.

Основними аспектами заохочення студентів до колективно-інструментального музикування є:

- усвідомлення студентами на рівні переконання просвітницького пафосу виконавської діяльності видатних музикантів та їх визначної ролі у суспільстві;
- ознайомлення з прикладом музично-виконавської діяльності видатних музикантів та викладачів мистецьких дисциплін, адже прагнення наслідувати викладача особистісно «наближує» соціальні завдання мистецько-освітньої діяльності, стає стимулом до опанування її специфічних умінь і навичок;
- залучення студентів до концертної діяльності як фактор спонукання до активного мистецького життя, особистої причетності до розвитку музичної культури суспільства;
- досягнення гедоністичного ефекту від оволодіння специфічними засобами колективного виконавства. Власне інструментальне музикування, виконавське інтерпретація твору мають сприйматися студентами як оригінальний і захоплюючий різновид навчання, а перспектива творчої самореалізації в реальних умовах спілкування зі слухачами – активізувати не лише відповідальність, а й передчуття естетичної насолоди;
- оцінювання концертно-освітньої діяльності як засобу ініціативного, активного ставлення до життя, до виконання професійних функцій;
- усвідомлення, що підготовка до концертно-освітньої діяльності може стати чинником їх особистісного розвитку, а саме – розвитку артистизму, витримки, вміння зберігати творчий настрій в умовах прилюдної діяльності та

формування музично-виконавської майстерності загалом. Усі ці якості є надзвичайно цінними у різних видах майбутньої педагогічної діяльності.

Колективно-інструментальне музикування передбачає також поглиблене оволодіння студентами виконавських навичок. Музично-виконавська підготовка студентів передбачає групування знань студентів за певними блоками:

1. *мистецькі знання*: а) репертуарна обізнаність студентів (майбутні учителі початкових класів мають володіти діапазоном фактичних знань музичних творів, які можуть бути використані в музично-інструментальній діяльності дітей молодшого шкільного віку); б) знання теорії музики (дозволяє самостійно обрати та виконати музичні твори)

2. *уміння художньо-педагогічної інтерпретації музики* (здатність студентів до створення музично-виконавської та словесної трактовки музики в їх органічному поєднанні, зумовленому змістом твору та спрямованої на можливість сприймання учнів певного віку [3, с. 75]);

3. *уміння методичної адаптації словесних пояснень* (доступність пояснення про музичні явища відповідно до віку учнів).

Формування музично-виконавської майстерності майбутніх учителів початкових класів передбачає накопичення у студентів запасу музичних ігор, а також ігор під музику, які з успіхом можна було б використати у майбутній колективно-музичній діяльності.

Висновки. Таким чином, формування музично-виконавської майстерності майбутніх учителів початкових класів відбувається у процесі колективної музично-творчої діяльності, завдяки чому виховується здатність до кращого сприйняття інформації, а отже, створюється міцне підґрунтя для виявлення творчих здібностей, розкриття індивідуальних мистецьких можливостей, становлення індивідуальних якостей і рис особистості. Колективно-інструментальне музикування зумовлює процес становлення й розвитку професійних та особистісних якостей майбутніх вчителів, плідність творчих пошуків, виступає основою їх професійного самовизначення.

Література

1. Дорошенко Т. Розвиток творчих здібностей на уроках музики: методичні рекомендації. / Т. Дорошенко – Київ., 2001. – 48 с.

2. Новгородська Ю. Г. Методика музичного виховання / Ю.Г.Новгородська – Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2008. – 124 с.

3. Падалка Г.М. Музична педагогіка. Курс лекцій з актуальних проблем викладання музичних дисциплін в системі педагогічної освіти / За ред. В.Г. Бутенка. – Херсон: ХДП, 1995. – 104 с.

4. Шевчук А. Сучасні підходи до організації музичної діяльності дітей: методичні рекомендації. / А. Шевчук // Дошкільне виховання. – Київ., 2000 р. – №2.– С. 12-17.